

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶»

مشخصات طرح

دوره هشتم - سال سوم

مقدمه

به موجب ماده (۶۸) و ماده (۷۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۶/۵ اضافه کاری جزء مزایای مستمر تلقی نمی شود و بنابراین در محاسبه حقوق بازنشستگی و پاداش پایان خدمت کارمندان مشمول قانون یاد شده و مشمول قانون تأمین اجتماعی (موضوع مواد (۱۰۶) و (۱۰۷) این قانون) منظور نمی شود.

هدف این طرح این است که با الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری، در محاسبه حقوق بازنشستگی و پاداش پایان خدمت کارمندانی که قبل از اجرای این قانون مشمول قانون تأمین اجتماعی شده اند، اضافه کاری به عنوان ملاک کسر حق بیمه (فوق العاده مستمر) و در نتیجه در محاسبه حقوق بازنشستگی و پاداش پایان خدمت این قبیل کارکنان منظور شود یعنی برای این قبیل کارمندان همانند قانون استخدام کشوری عمل شود.

بیان مسئله

تا زمان اجرای قانون مدیریت خدمات کشوری، شرایط بازنشستگی، حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه، نحوه محاسبه حقوق بازنشستگی، پاداش پایان خدمت، مطابق قانون استخدام کشوری و تغییرات بعدی آن انجام می گرفت. به موجب این قانون کارمندان از نظر بیمه و بازنشستگی به دو گروه عمده تقسیم شده بودند: الف) کارمندان مشمول قانون استخدام کشوری مشمول صندوق بازنشستگی کشوری (برای این گروه، اضافه کاری به عنوان فوق العاده «غیرمستمر» تلقی می شد).

ب) کارمندان مشمول قانون استخدام کشوری مشمول قانون تأمین اجتماعی (برای این گروه، اضافه کاری به عنوان فوق العاده «مستمر» محسوب می شد).

این تفاوت و تبعیض که اکثریت کارمندان را شامل می گردید، موجب اعتراضات بسیاری در طی سالیان متمادی به ویژه از سال ۱۳۷۹ به بعد^۱ شده بود. قانون مدیریت خدمات کشوری، با رفع این تبعیض برای کلیه مشمولان قانون (اعم از صندوق بازنشستگی کشوری، تأمین اجتماعی و...) به طور یکسان حکم غیرمستمر بودن اضافه کاری و در نتیجه عدم کسر حق بیمه و عدم محاسبه آن در مبنای حقوق و پاداش پایان خدمت برای کلیه مشمولان قانون را تعیین کرده است. اما این یکسان سازی، موجب اعتراض کارمندانی شده است که طی سالیان متمادی از اضافه کاری آنان حق بیمه کسر شده و انتظار انتفاع از آن را به هنگام بازنشستگی دارند. طرح مذکور به دنبال احقاق حقوق مکتسبه این قبیل کارمندان است.

۱. مزایای پاداش پایان خدمت، موضوع ماده (۷) قانون اصلاح پاره ای از مقررات مربوط به بازنشستگی ... (مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳).

شماره ثبت:

۴۳۴

شماره چاپ:

۱۱۲۹

تاریخ چاپ:

۱۳۸۹/۳/۲۳

نام دفتر:

مطالعات اجتماعی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲-۲۱۰۱۰۳۱۴

تاریخ انتشار:

۱۳۸۹/۶/۶

ارزیابی طرح

بر مبنای این طرح (مصوبه کمیسیون) کارکنانی که قبل از ۱۳۸۸/۱/۱ از مزایای غیرمستمر آنان کسور بازنشستگی برداشت شده، می‌توانند کسور مربوط اعم از سهم کارمند و کارفرما را یکجا از صندوق تأمین اجتماعی دریافت نمایند یا حسب تقاضا، مطابق مقررات به نسبت سال‌های پرداخت کسور، قابل احتساب در حقوق بازنشستگی آنان خواهد بود. این متن دارای ایرادهای زیر است:

۱. عبارت «قبل از ۱۳۸۸/۱/۱» تمامی سال‌های خدمت بیمه شده را دربر می‌گیرد، در صورتی که منظور از آن فاصله تاریخ تصویب قانون مدیریت خدمات کشوری (۱۳۸۶/۶/۱۴) تا تاریخ اجرای فصل دهم این قانون (۱۳۸۸/۱/۱) بوده است. از آنجا که کسور مورد نظر در طول مدت خدمت کارکنان مورد نظر از حقوق آنان کسر می‌شده و حتی پس از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱ نیز برخی از دستگاه‌های اجرایی کسور بازنشستگی را از اضافه‌کاری کارکنان موصوف کسر کرده‌اند. بنابراین، عبارت یاد شده دستگاه اجرایی را در مرحله اجرا با مشکلات زیادی روبرو می‌سازد.

۲. با عنایت به بند «۱»، در صورتی که استرداد کسور مورد نظر (سهم بیمه شده و کارفرما) در کل سال‌های خدمت مد نظر باشد، برای صندوق تأمین اجتماعی بار مالی سنگینی خواهد داشت که برخلاف تعهدات قانونی صندوق است و می‌تواند مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی باشد.

۳. استرداد اصل مبلغ کسر شده (عدم احتساب به نرخ روز) به زیان کارکنان بوده و ظلم آشکار است. چرا که در کسر یا عدم کسر آن کارمند مخیر نبوده است. علاوه بر این، کسور بعد از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱ تعیین تکلیف نشده‌اند.

۴. عبارت «مزایای غیرمستمر» در متن طرح نادرست است. چرا که کسور مورد نظر به استناد قانون تأمین اجتماعی کسر شده و از نظر این قانون، مزایای یاد شده مستمر محسوب می‌شود.

۵. بر مبنای قانون و مقررات تأمین اجتماعی، استرداد حق بیمه کسر شده ممکن نیست و مغایر اصول بیمه‌ای است. بر مبنای بند «ی» ماده (۹) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، «حق بیمه‌شدگان نسبت به صندوق، منحصر به دریافت تعهدات قانونی است» یعنی اصل حق بیمه قابل برگشت نیست.

۶. بازپرداخت کل کسور سهم بیمه شده و کارفرما به‌طور یکجا به کارمند، از پشتوانه کارشناسی برخوردار نیست با قوانین موجود نیز سازگاری ندارد. محاسبه حقوق بازنشستگی به نسبت سال‌های پرداخت کسور علاوه بر آنکه به زیان کارکنان موصوف است (درحالی که این طرح با هدف احقاق حقوق آنان ارائه شده)، بین کارکنان موضوع این قانون با سایر بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی تبعیض ایجاد می‌کند.

با وجود آنکه در مقدمه توجیهی طرح به تزییع حقوق کارکنان در دو موضوع «برقراری حقوق بازنشستگی» و «پاداش پایان خدمت» اشاره شده، طرح پیشنهادی (مصوبه کمیسیون) نیز در هر دو حالت استرداد حق بیمه یا احتساب حقوق بازنشستگی به نسبت سال‌های پرداخت کسور، موجب تزییع حقوق آنان می‌شود و علاوه بر این، موضوع پاداش پایان خدمت همچنان بلا تکلیف مانده است.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

با توجه به نکاتی که بیان شد، طرح یاد شده نه تنها مشکلی را از کارکنان مورد نظر حل نمی‌کند، بلکه موجب تزییع حقوق آنان بوده و برخلاف تعهدات قانونی صندوق در قبال آنان است. همچنین علاوه بر بار مالی سنگین برای صندوق تأمین اجتماعی، برخلاف قوانین پایه و مبانی بیمه بازنشستگی است. بنابراین، با وجود اشکالاتی که در طرح اولیه وجود داشت، برگشت به متن اولیه طرح در مقایسه با این متن مناسب‌تر بوده و تبعات منفی کمتری خواهد داشت.